



Buitenschoolse Opvang

Pedagogisch beleid

kinderen 4-13 jaar

januari 2020

INHOUDSOPGAVE	blz
Voorwoord	3
1. Inleiding	4
2. Missie en Visie	5
2.1 Missie; AKROS partner in de opvoeding	5
2.2 AKROS een Vreedzame organisatie	5
2.3 Visie op opvoeden	5
3. De pedagogische basisdoelen – verantwoorde kinderopvang	6
3.1 Emotionele en fysieke veiligheid	6
3.2 De ontwikkeling van persoonlijke competenties	6
3.3 De ontwikkeling van sociale competenties	7
3.4 Het eigen maken van normen en waarden	8
4. Pedagogische basisdoelen en de interactievaardigheden	9
5. Accommodatie, inrichting en materialen	10
6. Activiteitsaanbod	11
6.1 Activiteiten buiten de basisgroep – ‘Open deuren’	11
7. Voeding en bewegen	12
8. Avontuurlijk (buiten) spelen – risicovol spel	13
9. Mediaopvoeding	13
10. Oudercontacten	13
10.1 Samenwerken met ouders, wederzijdse betrokkenheid	13
10.2 Mentor- en oudergesprekken	13
10.3 Oudercommissie	14
11. Kinderen die opvallen en zorg	14
11.1 Kinderen die opvallen	14
11.2 De wijze waarop pm-ers worden ondersteund en toegerust	14
11.3 Training	15
12. Vertrouwde gezichten – wie werken er op de groep?	15
12.1 Pedagogisch medewerker	15
12.2 Pedagogisch coach	15
12.3 Beroep opleidende stages (BOL en BBL)	15
12.4 Betrouwbaarheid medewerkers AKROS Kinderopvang	16
13. Een vertrouwde omgeving – Werken met basisgroepen	17
13.1 De omvang, samenstellingen leeftijdsopbouw van de basisgroepen en de BKR	17
13.2 Afwijken van de Beroepskracht – Kind Ratio (BKR)	17
13.2.1 Half uurregeling	17
13.2.2 Drie uurregeling	17
13.3 Een kind op twee basisgroepen	17
13.4 Samenvoegen van basisgroepen op de eigen locatie	18
13.5 Locatie overstijgend opvangen	18
13.6 Incidentele afname van een extra dag(deel)	18

Nawoord

Voorwoord

Voor je ligt het pedagogisch beleid aangepast aan de nieuwste wetgeving zoals beschreven in de Wet Kinderopvang. Het pedagogisch beleid geeft inzicht in onze pedagogische visie en de dagelijkse praktijk. Het is geschreven voor zowel alle medewerkers van AKROS als belangstellende ouders, onderwijspartners en de toezichthouder van de GGD als kader voor toezicht.

Voor pedagogisch medewerkers:

Het pedagogisch beleid vormt ons pedagogisch kader en is daarmee de basis van ons dagelijks pedagogisch handelen.

- Het is de basis om vanuit deze visie geïnspireerd met kinderen te werken
- Het is de basis om vanuit de visie consequent en duidelijk naar kinderen te zijn
- Het is ook de basis voor een plezierig samenwerken in de eigen teams. Het helpt om samen één taal te gebruiken, waardoor we elkaar beter begrijpen en elkaar kunnen versterken. Het pedagogisch beleid biedt ruimte aan een open aan-/ bespreekcultuur. Doen we wat we zeggen en zeggen we wat we doen? Het biedt de mogelijkheid aan het team of aan de individuele pm-er om te reflecteren op het eigen handelen.

Voor ouders:

Het pedagogisch beleid is voor u een bron van informatie. De oudercommissie heeft adviesrecht op beleid. Het pedagogisch beleid wordt vastgesteld in afstemming met de oudercommissie.

Voor onderwijspartners:

Het pedagogisch beleid is een bron van informatie voor samenwerkende partners

Voor de toezichthouder van de GGD:

De uitwerking van het pedagogische beleid biedt een kader voor toezicht.

Het pedagogisch beleid is verdeeld in 2 delen, te weten:

- Het pedagogisch beleid 0 - 4 jaar voor Voorscholen en Kinderdagverblijven
- Het pedagogisch beleid 4 -13 jaar voor de Buitenschoolse opvang

Daarnaast heeft iedere locatie een eigen locatiewerkplan. In het locatiewerkplan staat een praktische vertaling van het pedagogische beleid naar het dagelijks pedagogisch handelen en de locatie-specifieke werkwijze beschreven.

Jaarlijks worden het pedagogisch beleid en de locatiewerkplannen getoetst en waar nodig aangepast.

1. Inleiding

Welkom bij AKROS Kinderopvang

AKROS Kinderopvang en AKROS Voorscholten zijn onderdelen van AKROS, hoogvlieger in kinderopvang en welzijn. Ons streven is kinderen en ouders het beste te bieden. Bij onze kinderopvang zijn kinderen verzekerd van professionele begeleiding, fijne en veilige locaties en krijgen zij alle ruimte om te spelen, te leren en te groeien. De samenwerking tussen Kinderopvang en Onderwijs heeft volop onze aandacht. Naast kinderopvang biedt AKROS taal- en inburgeringstrajecten en projecten voor participatie en welzijn.

Al meer dan 28 jaar zet AKROS zich in Amsterdam West in om ouders te ontzorgen door betaalbare kinderopvang te bieden van goede kwaliteit en toegankelijkheid. Uit onderzoek blijkt dat ouders die kiezen voor kinderopvang een betere werk-privébalans ervaren en zich kunnen concentreren op andere activiteiten zoals werk, studie of zorgtaken. Maar bovenal biedt Kinderopvang een plek aan kinderen waar zij zich in de volle breedte kunnen ontwikkelen, net even anders dan op school.

De buitenschoolse opvang is een plek waar kinderen na een intensieve schooldag hun vrije tijd doorbrengen. Op de BSO kiest een kind zelf of hij wil relaxen, spelen of van alles wil ondernemen, alleen, samen met andere kinderen of met ons. Als aanvulling hierop bieden wij georganiseerde vrijetijdsactiviteiten, workshops en uitstapjes aan. Als extra stimulans bieden wij een gevarieerd vakantieprogramma gericht op de brede ontwikkeling van kinderen. Vanuit eigen interesse iets willen doen en ontdekken, daar leert een kind van. De BSO is een plek waar kinderen zich al gauw thuis voelen.

Wij zijn trots op ons team pm-ers, waarvan velen al lang aan AKROS verbonden zijn. Ons team pm-ers bestaat uit een gemêleerd gezelschap van enthousiaste, lieve, zorgzame, sportieve, creatieve en avontuurlijke pm-ers. Ze zijn gek op kinderen en houden van hun vak! Ze zijn op vaste dagen aanwezig, zodat de kinderen iedere dag vertrouwde gezichten zien. Ze kijken naar wat kinderen nodig hebben en zorgen voor een liefdevolle omgeving waarin kinderen gezien en gehoord worden. Op onze locaties krijgen kinderen letterlijk en figuurlijk speelruimte om zowel veilig als vertrouwd te kunnen spelen, maar ze worden ook uitgedaagd om te onderzoeken en op ontdekkingstocht te gaan en om kennis te maken met misschien wel spannende nieuwe elementen, zowel binnen als buiten.

Kinderen maken kennis met andere (speel-) materialen dan thuis, er worden andere activiteiten gedaan en ze belanden in nieuwe situaties die maken dat kinderen andere vaardigheden kunnen opdoen in contact met andere kinderen. Zij beleven samen plezier met andere kinderen. Ze leren van elkaar, ontdekken met elkaar en maken kennis met andere normen en waarden. Ze maken sociale contacten en ontwikkelen hun zelfvertrouwen. De wereld van het kind wordt groter en wij groeien mee. De totale ontwikkeling van ieder kind, daar ligt onze aandacht. Kortom AKROS biedt kinderen een brede basis voor een goede ontwikkeling. Een goede kwaliteit van zorg voor alle kinderen is geborgd in dit pedagogisch beleid.

Amsterdam, Januari 2020

*De officiële functieaanduiding van groepsleiding is “pedagogisch medewerker” (pm-er). Voor de leesbaarheid wordt gebruik gemaakt van deze afkorting.

*Voor de leesbaarheid wordt een enkele keer een kind aangeduid als ‘hij’, hiermee wordt ook ‘zij’ bedoeld.

2. Missie en Visie

2.1 Missie: AKROS als partner in de opvoeding

Ouders zijn de eerste en meest belangrijke opvoeders van het kind. Zij zorgen ervoor dat kinderen de best mogelijke start in het leven kunnen maken. Met onze BSO's leveren wij als professionals een belangrijke aanvulling op deze thuissituatie en we streven ernaar om ouders op een open, respectvolle, gelijkwaardige wijze mee te nemen in de communicatie rondom hun kind en de opvang. Met onze dienst verrijken we en faciliteren wij de ontwikkeling van kinderen. Wij zetten ons in voor opgroeiende kinderen. Pm-ers zoeken aansluiting en verbinding met kinderen, ouders, school en in de wijk. We versterken elkaar.

2.2 AKROS is een Vreedzame Organisatie

'It takes a village to raise a child', zo luidt het van oorsprong Afrikaanse gezegde. Maar die 'village' bestaat niet meer in een tijd waarin allerlei sociale verbanden zijn vervaagd, waarin kinderen en jongeren opgroeien in een geïndividualiseerde samenleving en waar mensen steeds minder afhankelijk zijn van hun religieuze of culturele achtergrond. Als vreedzame organisatie dragen wij bij aan deze 'pedagogische village' door onze professionals in welzijn, kinderopvang en onderwijs toe te rusten om de opvoedingsverantwoordelijkheid voor kinderen mede op ons te nemen. Het gaat hierbij niet alleen om hoe we met kinderen omgaan, maar ook hoe we met elkaar omgaan: *Een goed voorbeeld doet goed volgen*. AKROS werkt zoveel mogelijk op Vreedzame wijze en leidt zijn pm-ers daarin op.

De kinderopvang als oefenplaats

Het Vreedzame gedachtegoed sluit naadloos aan op de pedagogiek van AKROS. Wij bieden kinderen een plek waar ze gehoord worden en waar ze een stem hebben. We leren de kinderen naar elkaar luisteren, duidelijk te zijn over hun eigen gevoelens en behoeften en rekening te houden met die van een ander. Waar mogelijk streven we naar een éénduidig pedagogisch klimaat, waardoor kinderen overal dezelfde regels leren: thuis, bij de kinderopvang en op school. Bij AKROS mogen kinderen meedenken en oefenen en ervaring opdoen met het vreedzaam oplossen van conflicten, verantwoordelijkheid nemen en samenwerken.

2.3 Visie op opvoeden

Ons pedagogisch beleid berust op de visie dat elk kind uniek en competent is. Kinderen worden geboren met vele mogelijkheden, zijn sterk, krachtig en creatief. Een kind is een sociaal wezen dat al vanaf zijn geboorte uit is op communicatie met de ander en de wereld. Kinderen zijn onderzoekers, leergierig en nieuwsgierig. Ze willen al doende ontdekken en nieuwe ervaringen opdoen. Kinderen willen grenzen verleggen, zich ontwikkelen en anderen ontmoeten. Dit gaat met vallen en opstaan. Ontwikkelen is een proces en daarom volgen de pm-ers de kinderen en sluiten aan bij het individuele kind of bij wat er in de groep gebeurt. Zij luisteren meer naar kinderen, dan dat ze het wel vertellen. Alle kinderen ontwikkelen zich op eigen wijze en in hun eigen tempo, vanuit een basis van veiligheid en gehechtheid. Wij vinden het belangrijk dat we kinderen de ruimte bieden om zelf te ontdekken, te experimenteren, om zelf te doen en zelf na te denken. Dat kunnen ze namelijk al!

Naast het inspelen op de individuele behoeften van een kind is de kinderopvang dé plek waar de opvoeding in de groep centraal staat. Kinderen leren juist van en met elkaar en de kinderopvang stimuleert hun sociale ontwikkeling. Wij werken iedere dag vol plezier aan een gezond groepsklimaat, waar kinderen zichzelf kunnen zijn en waar ze zich prettig kunnen voelen. Waar kinderen vrij kunnen spelen met andere kinderen, alleen bezig kunnen zijn met een eigen activiteit, maar ook kunnen deelnemen aan activiteiten in kleine groepjes of met de grote groep. Zo werken wij aan de ontwikkeling van blije en sociale kinderen.

Wij laten ons inspireren door de kinderen zelf en pedagogen, psychologen en methodieken die uitgaan van een krachtig kindbeeld. Begrippen die hier bij horen zijn: plezier, verwondering, verbeeldingskracht, betrokkenheid en verbondenheid, interactie, creativiteit, eigenheid en welbevinden.

AKROS verbindt en streeft naar een intensieve samenwerking met ouders en partners, zoals onderwijs, welzijn en zorg. AKROS werkt aan één pedagogische visie die geldt voor de kinderdagverblijven, de voorscholen en de buitenschoolse opvang en die aansluiting vindt bij de basisschool.

3. De pedagogische basisdoelen - verantwoorde Kinderopvang

In de wet Kinderopvang wordt aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de Kinderopvang namelijk: 'Verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving.' Voor de pedagogische onderbouwing van de wet Kinderopvang en de bijbehorende toelichting, is gekozen voor de vier opvoedingsdoelen van professor J. M. A. Riksen – Walraven. De opvoedingstheorie van Riksen- Walraven ligt ten grondslag aan de wet Kinderopvang en de Beleidsregels Kwaliteit Kinderopvang.

De vier pedagogische basisdoelen zijn:

- Het bieden van emotionele veiligheid
- Het stimuleren van persoonlijke competenties
- Het stimuleren van sociale competenties
- Het overdragen van waarden en normen

3.1 Emotionele en fysieke veiligheid

Het bieden van emotionele veiligheid wordt gezien als de fundering van een huis. Het is de basis. Bij emotionele veiligheid gaat het over 'Voel ik me veilig, geborgen, beschermd en vertrouwd?' Als dat goed is kan er verder gebouwd worden. Immers, pas als een kind zich veilig voelt, zich goed voelt, ontspannen is, bevindt het kind zich wel, komt tot spelen en heeft plezier. Het heeft energie om zich verder te ontwikkelen.

Daarom besteden wij veel aandacht aan een positieve relatie tussen pm-ers en kind. Onze pm-ers geven kinderen het gevoel dat ze altijd bij hen terecht kunnen. Kinderen kunnen rekenen op de pm-ers. Dat begint al als de kinderen binnenkomen. De pm-ers zijn uitnodigend en de groep is aantrekkelijk voor ouder en kind. Er hangt een plezierige, aangename sfeer op de locatie. Het is belangrijk dat kinderen en ouders zich bij ons thuis voelen. Dit gebeurt niet van de ene op de andere dag. Nieuwe kinderen en ouders worden verwelkomd en krijgen de volle aandacht. De wenperiode is bedoeld om kinderen, ouders en pm-ers geleidelijk aan vertrouwd met elkaar te laten raken. Pm-ers leren het kind kennen en weten persoonlijke bijzonderheden van het kind, zoals of een kind hobby's of huisdieren heeft en zetten deze kennis in bij gesprekken.

Pm-ers zijn gevoelig en sensitief en zien, horen of voelen aan wanneer kinderen hen nodig hebben of aandacht vragen. Zij hebben een actieve, energieke of juist ontspannen basishouding en sluiten daarmee aan bij de behoefte van het kind en de groep. Pm-ers nemen de tijd om naar kinderen te kijken, te luisteren en proberen te begrijpen wat het kind wil. Kinderen laten hun emoties zien en pm-ers ondersteunen de kinderen. Kinderen reageren op elkaars emotie. Ze delen elkaars gevoelens, blijheid als er iets leuks is, verdriet bij pijn of boosheid bij onrecht. Pm-ers zien het kind en laten dat merken door kinderen bij de naam te noemen, een aai over de bol, een knipoog of juist een knuffel of een compliment te geven. Kinderen voelen zo dat ze gezien worden, dat ze de moeite waard zijn en het helpt hen om vanuit dit vertrouwen de wereld (en zijn grenzen) te gaan ontdekken. Samen creëren ze een gezellige, ontspannen en vertrouwde sfeer op de groep.

Kinderen hebben behoefte aan een min of meer voorspelbare omgeving en een herkenbare structuur in de dag. Terugkerende rituelen rondom eten en drinken, opruimen en de overgang maken naar een activiteit dragen bij aan die vertrouwde omgeving. De pm-ers nemen de kinderen mee in het bespreken en maken van het dagprogramma. De pm-er heeft aandacht voor de overgangsmomenten en bereidt de kinderen daarop voor, zodat kinderen weten wat er gaat gebeuren en wat er van hen verwacht wordt. De pm-er meldt de kinderen tijdig als ze gaan stoppen en de overstap gaan maken naar een volgend programma onderdeel. Zo krijgen kinderen de gelegenheid hun bezigheid af te sluiten en op te ruimen. Deze duidelijkheid heeft vele voordelen voor zowel het kind, de groep als de pm-er. Het helpt het kind zicht te krijgen op de volgorde van gebeurtenissen, te weten wat er komen gaat. Ze kunnen zich daarop voorbereiden, ze maken het moment bewust mee en kunnen erover nadenken en meedenken. Het zorgt voor rust op de groep waar kinderen zich veilig bij voelen.

(respect voor autonomie, sensitieve responsiviteit, praten en uitleggen.)

3.2 De ontwikkeling van persoonlijke competenties

Bij de ontwikkeling van de persoonlijkheid van kinderen gaat het over 'Wie ben ik? En, 'Wat kan ik nog leren?' Het gaat over de ontwikkeling van de identiteit van een kind. Bijvoorbeeld over het leren van steeds meer vaardigheden op het gebied van motoriek, cognitie, taal, spel, creativiteit en fantasie, als ook over het leren op jezelf te vertrouwen en het vergroten van zelfstandigheid. Het gaat over flexibiliteit en weerbaarheid, waarbij een kind kan opkomen voor zichzelf met respect voor de ander. Kinderen leren om tegen een stootje te kunnen en ontwikkelen veerkracht. Het kind doet dit spelenderwijs. Het stelt een kind in staat om een probleem adequaat aan te pakken en zich aan te passen aan veranderende omstandigheden. Als je naar kinderen kijkt, zie je dat ze volwassenen nabootsen, het is een vorm van uitproberen om het zelf te doen. De BSO biedt kinderen de mogelijkheid ervaringen op te doen op allerlei gebied mede dankzij groepsleden, spelmateriaal, activiteiten aanbod en inrichting.

Kinderen zijn gemotiveerd om nieuwe dingen te leren en komen net wat verder, als iemand hen af en toe een zetje over de drempel geeft. Een pm-er die kinderen uit laat proberen en laat ervaren, laat ook zien dat ze beschikbaar is voor de kinderen als hulp of als controlepunt voor wat kan en mag. De pm-ers en kinderen waarderen elkaars aanwezigheid door samen te praten, naar elkaar te luisteren, ervaringen te delen en plezier te maken. Momenten van spelbetrokkenheid vol aandacht en concentratie wisselen zij af met rondlopen of meer oppervlakkig spel. De pm-er kan het spel helpen uitbreiden, door materiaal toe te voegen, waardoor de interesse in het spel weer oplaait. Dagelijks bieden de pm-ers een divers aanbod van activiteiten aan zoals, muziek, dans en beweging, rollenspel, natuur en creatief werken, waarbij kinderen nieuwe mogelijkheden ontdekken. Zo kunnen kinderen zichzelf beter leren kennen, wat vind ik leuk en wat niet? Waar liggen mijn kwaliteiten en talenten? Positieve waardering stimuleert kinderen om door te gaan en een volgende stap te zetten. Bijvoorbeeld als een pm-er zeg: 'Wow, wat ziet dat er kleurrijk of spannend uit. Vertel, hoe heb je dat gedaan?' Of 'wat handig dat je hulp hebt gevraagd van je buurman.' Deze werkelijke aandacht en geïnteresseerde vragen dragen allemaal bij aan het ontwikkelen van een positief zelfbeeld. Zo leren kinderen trots te zijn.

Kinderen willen graag zelfstandig zijn. Op de BSO kan ieder kind zijn zelfstandigheid vergroten. Het leert er nieuwe fysieke en sociale vaardigheden en ontdekt zijn eigen rol in een groep. In de dagelijkse handelingen worden kinderen gestimuleerd zoveel mogelijk zelf te doen. Ze krijgen verantwoordelijkheid en leren verantwoordelijkheid te nemen.

De pm-er heeft respect voor de autonomie van kinderen en toont daarmee respect voor de eigenheid van het kind en voor wat het kind wil. Dit versterkt de vertrouwensrelatie tussen kind en pm-er en geeft goede voedingsbodem aan het kind om verder te groeien. Het ene kind is het andere kind niet. Alle kinderen hebben een eigen temperament. Er zijn levendige en beweeglijke kinderen die ruimte nodig hebben, doeners die altijd bezig zijn. Daartegenover staat het meer introverte kind dat meer luistert dan hij praat. Deze kinderen zijn fantasierijk en vermaken zich met vriendjes, maar spelen ook graag alleen.

Pm-ers observeren, begeleiden en benoemen wat er gebeurt en leggen kinderen onderwerpen zodanig uit dat zij het snappen. Ze moedigen kinderen aan om zichzelf op allerlei gebied verder te ontwikkelen en motiveren kinderen om eigen keuzes te maken en door te zetten als het even niet meer lukt. Pm-ers geven een compliment; 'Jee, jij bent een doorzetter, je hebt het voor elkaar gekregen!'

Pm-ers die werken met kinderen van 8+ weten om te gaan met pre puberaal gedrag zoals uitdagen, grenzen opzoeken en onvoorspelbaarheid. Ze bewaken goed ieders grenzen. De pm-ers behandelen de 8+-er serieus, respectvol en op een passend taal- en verantwoordelijkheidsniveau, maar wel als deel van de totale groep. De 8+-er krijgt ruimte voor eigen keuzes en pm-ers bieden activiteiten aan die passen bij hun niveau en interesse.

Bij AKROS zijn we fan van **kinderparticipatie**. Kinderen krijgen ruimte om hun eigen vrije tijd in te vullen. Door mee te mogen praten over de regels van de BSO leert een kind dat zijn mening waarde heeft. Als er een dag-, of activiteitenprogramma wordt opgesteld, bijvoorbeeld voor de vakantie,

hebben de kinderen een stem en beslissen mee over de activiteiten in het programma. Eigen initiatief wordt gestimuleerd waarbij ze met eigen ideeën aan de slag kunnen. Ze ontdekken de omgeving en leren omgaan met zelfstandigheid en de daarbij behorende verantwoordelijkheden. Zo mogen kinderen bijvoorbeeld meebeslissen over uitgaven voor wensen en op zekere dag mogen ze alleen naar de opvang komen of alleen naar huis gaan.

(Ontwikkelingsstimulering, respect voor de autonomie, begeleiden van positieve interacties)

Kijk in de groep

Het is bijna Sinterklaas. Alle kinderen zitten rondom de tafel, het is vergadertijd. Het onderwerp op de agenda is 'het groepscadeau' dat collectief aan Sinterklaas gevraagd zal worden. Alle kinderen denken mee, praten mee en krijgen de ruimte om hun voorstel in te brengen. Ze bespreken ook wat er zo leuk is aan ieders voorstel of wat minder aantrekkelijk is. Alle ideeën worden opgeschreven op een groot vel papier. Wat wordt de top 3? De groep besluit dat alle kinderen hun favorieten kunnen markeren met een 1, 2 of 3. Voor iedereen wordt het op die manier duidelijk welk cadeau de meeste stemmen krijgt. Nu maar afwachten of Sinterklaas de wensen goed ontvangt en belooft!

3.3 De ontwikkeling van sociale competenties

De Buitenschoolse opvang biedt een ideale plek voor kinderen om onder begeleiding spelenderwijs te oefenen met sociale interacties en vaardigheden met leeftijdsgenoten. Bij AKROS denken, kiezen en doen alle kinderen mee. Ze maken deel uit van een groep, nemen deel aan groepsgebeurtenissen, kiezen zelf, spelen en overleggen samen. Ze leren luisteren naar anderen maar ook voor zichzelf opkomen, ze leren zichzelf uitdrukken in de groep en leggen vriendschapsrelaties aan. Binnen een positieve sfeer in de groep ontstaat vaak een gevoel van solidariteit. Kinderen leven mee met de ander, bekommeren zich om elkaar en voelen zich binnen de groep geaccepteerd.

Dat is de pedagogische waarde van de groep. Onze pedagogisch medewerkers helpen de kinderen hierbij, zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie en helpen kinderen met het maken van keuzes. We stellen kinderen in staat steeds meer zelfstandig relaties met anderen op te bouwen, te onderhouden en zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving.

De pm-ers bieden de kinderen een gevarieerd activiteiten aanbod waarbij groepsactiviteiten in grote en kleine groepjes afgewisseld kunnen worden met individuele activiteiten. Er is oog voor klein en rustig spel en voor druk en beweeglijk spel. Het aanbod is afgestemd op de behoefte van het kind en zijn leeftijd. Door het aanbieden van sociale activiteiten zoals gezelschapsspellen, kringspel, rollenspel en activiteiten waarbij kinderen samenwerken, oefenen kinderen hun sociale vaardigheden. Zo ervaren kinderen van jongs af aan dat samen spelen plezierig kan zijn en nieuwe ervaringen biedt. Ze leren zich te voegen in de de groep, maar krijgen ook de gelegenheid zich terug te trekken wanneer daar behoefte aan is. Kinderen maken plezier, krijgen de slappe lach en delen geheimen met elkaar. Ze krijgen de ruimte om hun emoties te tonen en worden hierbij gesteund. Kinderen leren rekening te houden met emoties van een anderen. De kinderen leren al spelend samenwerken, overleggen met elkaar en leren respect te hebben voor een andere mening. Daarnaast leren kinderen zich groepsregels eigen te maken en zich hieraan te houden. Kinderen leren omgaan met verschillen, zich in een ander te verplaatsen en zorg te dragen voor elkaar, bijvoorbeeld door elkaar te helpen en samen te delen. Tijdens het spelen ontstaan conflicten, waar kinderen mee leren omgaan. Ze leren de grenzen ontdekken, die van zichzelf en die van anderen. Ze leren omgaan met winst en verlies.

(Sensitieve responsiviteit, ontwikkelingsstimulering, begeleiden van positieve interacties, praten en uitleggen)

Kijk in de groep

In groep 1 speelt een groep kinderen het spel 'Party en Co'. Ze spelen het spel in met vier teams. Ieder team bestaat uit twee spelers. De teamleden moeten regelmatig overleggen over te maken keuzes. Ze weten dat de pm-er in de nabijheid is en hen kan helpen waar het even moeilijk wordt. Soms is het even stil, dan klinkt er gejoel. Team 2 heeft het goede antwoord op een vraag gegeven en nemen daarmee de koppositie over van Team 3. Team 3 laat het er niet bij zitten en moedigt elkaar aan om de volgende ronde ook punten te scoren. Ook team 1 en 4 gooien zich volop in de strijd. Er wordt vooral ook veel gelachen met elkaar. Bij het fruit eten later op de middag, wordt nog druk nagepraat over de grappige voorvallen in het spel en wie wat deed.

3.4 Het eigen maken van normen en waarden

Bij AKROS horen alle kinderen erbij en iedereen doet mee. We kunnen allemaal van elkaar leren. De pm-ers dragen deze visie uit en leven voor dat de inbreng van alle kinderen en henzelf ertoe doet in de groep. Zij leren kinderen om elkaar te accepteren en te respecteren. Zo nemen ze kinderen mee om kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden, normen en gewoontes in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij. Door spel en groepsgesprekken leren kinderen naar elkaar te luisteren, elkaar uit te laten praten, op hun beurt te wachten en vragen aan elkaar te stellen. Ook leren ze over andere culturen en tradities door bijvoorbeeld tijdens het eten hierover te praten. Daarbij leren ze zonder oordeel naar elkaar te kijken.

Een open houding werkt uitnodigend, uitdagend en stimulerend voor kinderen. Hoe ouder het kind wordt, des te groter wordt de leefwereld van het kind. Al doende zal het kind ervaren dat niet iedereen hetzelfde denkt, vindt, doet en zegt. Ze ervaren wat wel of niet mag. De pm-er heeft ook hierbij een voorbeeldfunctie. Ze laat kinderen zich veilig en gewenst voelen. De pm-er veroordeelt het kind niet en laat zich verrassen door de verhalen die kinderen vertellen en nodigt ze daartoe uit. Ze toont interesse, stelt belangstellende vragen en laat kinderen met hun eigen ideeën komen en laat kinderen zelf nadenken over oplossingen.

De pm-er laat de kinderen kennismaken met grenzen en omgangsvormen in onze samenleving. Er zijn veel geschreven en ongeschreven gedragsregels, bijvoorbeeld, 'je mag een ander geen pijn doen' of 'je mag binnen niet rennen of voetballen'. Het is plezierig voor kinderen dat afspraken eenduidig en helder zijn. Bij de BSO helpt ook om uit te leggen waarom er afspraken zijn en deze samen met de kinderen te maken en vast te leggen.

(Praten en uitleggen, structureren en grenzen stellen, respect voor de autonomie)

4. De pedagogische basisdoelen en interactievaardigheden

Op verschillende manieren wordt er gewerkt aan de basisdoelen, bijvoorbeeld door de inzet van interactievaardigheden van de pm-er, de groep, het activiteitenaanbod binnen en buiten, de speelruimte en materialen. In hoeverre de pedagogische doelen worden behaald, hangt voor een groot deel af van onze manier van communiceren met de kinderen. In het begeleiden van de kinderen hebben we oog voor het unieke en competente kind. Kinderen kunnen al zoveel! De behoefte aan contact, de drang tot ontdekken en onderzoeken, de wil om het goed te doen, het komt allemaal van binnen uit. Kinderen willen zich competent voelen, het gevoel hebben dat hij iets kan, dat hij ergens goed in is. De motivatie om zich te ontwikkelen, zit in het kind. Daarom geven wij kinderen de ruimte en in onze interactie met hen gaat het vooral om kijken en aansluiten. Hoe sterker de interactie tussen pm-er en kinderen, hoe beter het welbevinden en de ontwikkeling van met name jonge kinderen.

De zes interactievaardigheden bestaan uit drie basis interactievaardigheden:

- **Sensitieve responsiviteit (emotionele ondersteuning)**
De pm-er is gevoelig voor de signalen die een kind geeft, door goed te kijken naar het kind en te proberen te begrijpen wat het bedoelt. Ze reageert op de juiste manier op deze signalen door gevoelens en emoties te benoemen en te verwoorden wat het kind meemaakt. Ze toont begrip en ondersteunt het kind hierin. Het kind voelt zich erkend en gewaardeerd waardoor zijn zelfvertrouwen groeit.
- **Respect voor de autonomie van het kind**
De pm-er ziet en erkent alle kinderen in de groep als individu. De pm-er geeft ruimte aan de kinderen en activeert de kinderen zelf iets te ondernemen op hun eigen wijze.
- **Structureren en positief leidinggeven**
De pm-er biedt door te structureren en door grenzen te stellen duidelijkheid voor de kinderen. Zo weten kinderen in de groep wat er van hen verwacht wordt en het helpt hen zich aan afspraken te houden.

En drie educatieve interactievaardigheden:

- **Praten, luisteren en uitleggen**

Pm-ers communiceren de hele dag met kinderen, zowel verbaal als non- verbaal. Jonge kinderen leren taal door te communiceren met volwassenen en met andere kinderen. De pm-er benoemt wat ze gaat doen, wat er gebeurt en kijkt terug. Ze luistert, kijkt en benoemt gevoelens van de kinderen en gaat daarbij steeds na of ze de intentie van de kinderen goed verwoord heeft. Ze past zich aan, aan het begripsvermogen en de interesse van kinderen.

- **Ontwikkeling stimuleren**

Hierbij gaat het over de acties die de pm-er neemt om kinderen te begeleiden bij het vergroten van kennis en vaardigheden, passend bij het ontwikkelingsniveau en het potentieel van kinderen. Het betreft hier de brede ontwikkelingsgebieden van kinderen.

- **Begeleiden van positieve interacties tussen kinderen**

De pm-er zorgt ervoor dat kinderen zich veilig en vertrouwd voelen met elkaar. Ze zorgt voor verbinding in de groep en een 'wij- gevoel' door aandacht voor rituelen en positieve aandacht voor alle kinderen. De pm-er merkt positieve interacties op tussen kinderen en waardeert en stimuleert deze interacties. Conflicten onderling, zoals een ruzie leidt de pm-er in goede banen en ziet dit als een leermoment voor de kinderen.

De ontwikkeling van het kind wordt systematisch gevolgd en waar nodig kan het, op specifiek gebied, extra aandacht krijgen.

5. Accommodatie, inrichting en materialen

De inrichting van onze BSO's sluit aan bij onze pedagogische visie. Dat wil zeggen, kinderen op de BSO hebben een belangrijke rol bij de invulling van hun vrije tijd en dit zie je terug in de inrichting van de ruimtes. AKROS hanteert een neutrale inrichting als huisstijl. Waar mogelijk werken we toe naar een atelierruimte met een vaste expositieplek per locatie. Per vestiging varieert het of er gebruik kan worden gemaakt van andere ruimtes zoals een keuken of een gymruimte. De inrichting sluit aan op de behoefte van de doelgroep 4 tot 13 jaar, de jongste groep van 4 tot 7 jarigen en/ of de oudste groep, 7 tot en met 13 jaar. Het is een ruimte waar kinderen 'thuiskomen' na een intensieve schooldag. Kinderen kijken samen met de pm-ers eens in de zoveel tijd naar eventuele aanpassingen voor de inrichting van de groep. Is de ruimte nog uitnodigend en uitdagend genoeg voor kinderen? Zijn er nog wensen? Waar is nog behoefte aan?

De groepsruimte is de plek om samen bijeen te komen voor lunch of een ander eet- of drinkmoment. Het is ook de plek om samen iets te vieren. De groepsruimte is ingedeeld in duidelijk afgebakende en uitdagende (speel-)hoeken die wat inrichting betreft variëren. Er is bijvoorbeeld een huishoek, bouwhoek, computerruimte, een plek om je rustig terug te trekken met bijvoorbeeld een lees-, of stripboek, afgewisseld met hoeken voor meer explorerende activiteiten afgestemd op jongere of juist wat oudere kinderen, zoals een hoek voor creatieve expressie, een goed gevulde spelletjeskast, een, een verkleed/ theaterhoek die de fantasie prikkelt of een techniekhoeke. Enkele locaties richten zich specifiek op de 8+er. Zij kunnen zich terugtrekken in een chill-out hoek om lekker te hangen voor ontspanning of juist een (thema-) activiteit kiezen in het mode- of schildersatelier, de werkplaats met gereedschap, sport- en spelactiviteiten in de gymzaal of koken en bakken in de keuken.

De speelhoeken zijn voorzien van bijpassende materialen. Het materiaal kan kinderen nieuwsgierig maken (wat is het, hoe werkt zoiets en wat kan ik ermee doen?), hen aanzetten tot fantasiespel (ik ben de dokter en jij bent ...), tot iets creëren (wat kan ik met deze houten plankjes bouwen?) of tot symbolisch spel (Wat koken we vandaag?). Kant en klaar speelgoed wordt veelal aangevuld met gebruiksvoorwerpen uit het dagelijkse leven en 'open eindmaterialen', materialen die kinderen op meer dan één manier gebruiken. Ze kunnen ermee spelen, het materiaal onderzoeken en ermee experimenteren en ontdekken, al naar gelang de interesses die ze hebben en volgens hun eigen inzichten en ontwikkeling. De kracht van open materiaal is dat kinderen er hun eigen fantasie en ideeën in kwijt kunnen. Dat kan dus iets heel anders zijn dan wat de pm-er in haar hoofd heeft. Materialen worden aangevuld passend bij het thema, maar ook passend bij het karakter van het kind. Daarom wordt er regelmatig gekeken en aan de kinderen gevraagd of het speelmateriaal op de groep nog wel past bij de aanwezige kinderen of dat er misschien iets geruild kan worden met een andere groep.

De materialen worden zo opgeborgen dat kinderen ze zelf kunnen vinden, gebruiken en weer terugzetten. Kinderen kunnen voor een groot deel zelf bepalen wat ze doen en hoe ze iets doen. Ze kunnen materialen gebruiken, onderzoeken en er mee spelen zoals zij dat willen. Pm-ers moedigen het zelfstandig handelen van kinderen aan. Ze blijven in de buurt, wachten rustig af tot de kinderen hun problemen zelf oplossen en hebben begrip voor de ongelukjes die kunnen gebeuren.

Iedere dag wordt er buiten gespeeld op de eigen buitenruimte met buitenmaterialen of op speelpleinen of parken in de buurt. Als er buiten het eigen terrein wordt gespeeld gaan de pm-ers altijd mee. Bij zo'n dag vol activiteiten zorgen de pm-ers voor een goede balans in vrij spelen, rustmomenten en groepsactiviteiten.

6. Activiteitsaanbod

Bij het aanbieden van de activiteiten kijken en luisteren we naar de interesse van de kinderen. Zij kunnen kiezen wat ze willen doen. De pm-ers ondersteunen daarbij en kijken naar de behoefte en interesse van de kinderen, alsook naar de mate van zelfredzaamheid en het kunnen dragen van verantwoordelijkheid. Bij een leeftijdgericht aanbod gaan we uit van de jongste groep, kinderen van 4 tot en met 7 jaar en de oudste groep 7 jaar en ouder.

De pedagogisch medewerkers bieden, al dan niet aan de hand van thema's, gevarieerde activiteiten aan, daarnaast stimuleren en volgen zij het kind in hun ontwikkeling. De pedagogisch medewerkers stemmen de activiteiten af op de interesses en leeftijden van de kinderen. Bij het opstellen van het programma letten ze op de afwisseling van sport en spel, cultuur en museumbezoek, natuur en expressie (denk daarbij aan zang, dans, kunst, muziek).

Op de groep is zichtbaar waar kinderen mee bezig zijn geweest. De door kinderen gemaakte creaties worden tentoongesteld als kinderen dit willen. Kinderen zijn vrij om hun kunstwerken mee naar huis te nemen. Daarnaast zijn er ook activiteiten die geen zichtbaar resultaat opleveren, zoals een toneelvoorstelling of een creatieve activiteit waarbij volop geëxperimenteerd is met materiaal, maar waarbij geen eindresultaat is overgebleven. Door het maken van foto's en deze op te hangen op het expositiebord kan deze vorm ondersteunend werken bij de overdracht naar ouders toe. Zo kunnen kinderen aan de hand van foto's hun ouders over de dag vertellen.

In de vakanties werken we met een thematisch vakantieprogramma met behulp van 'Doenkids'. Pm-ers en kinderen kiezen samen ruim van te voren het thema en bijpassende activiteiten op divers gebied. Het programma wordt 1 à 2 weken van te voren gepubliceerd. Na de vakantie wordt het vakantieprogramma met de kinderen geëvalueerd, wat waren de toppers en wat is de tip/wens?

6.1 Activiteiten buiten de basisgroep – 'open deuren'

Bij de BSO's wordt er, buiten de vaste momenten in de basisgroep, gewerkt met 'open deuren'. Dit houdt in dat kinderen op verschillende momenten van de dag gebruik kunnen maken van verschillende ruimtes en activiteiten buiten de eigen basisgroep. Wij doen dit om een tweetal redenen die goed aansluiten bij de pedagogische basisdoelen in de wet en onze visie.

1. Alleen spelen in de eigen groep beperkt het schoolgaande kind teveel in hun drang tot exploratie, het zou een onnatuurlijke situatie zijn. Kinderen in de basisschoolleeftijd willen in toenemende mate in hun vrije tijd hun vleugels uitslaan en hun wereld vergroten. De drang om zelf te bepalen waar en met wie je gaat spelen is vooral bij de wat oudere kinderen groot. Voor de **persoonlijke competentie** bieden 'open deuren' kansen voor kinderen om hun eigen keuzes te maken. Kinderen krijgen letterlijk en figuurlijk meer ruimte en keuzemogelijkheden. 'Open deuren' biedt ons mogelijkheden om speciale activiteiten te organiseren, zoals bijvoorbeeld een sportaanbod door onze sportmedewerkers of een workshop van bijvoorbeeld de beatfabriek. Het geeft kinderen de ruimte voor buitenspelen, spelen in andere beschikbare ruimten in een gebouw, zoals de gymzaal, een keuken, een atelier of een andere basisgroep waar ze kunnen samenspelen met een vriendje. Of misschien staat juist in die andere groep spel materiaal waar zij graag mee willen spelen. Dat neemt niet weg dat kinderen op de eigen basisgroep mogen blijven spelen met pm-ers in de buurt. Vooral voor jonge kinderen die voor

het eerst naar school gaan, kan de eigen basisgroep een fijne omgeving zijn om te wennen aan de nieuwe situatie op de BSO.

(emotionele veiligheid)

2. Een tweede doel dat we bereiken met open deuren is dat kinderen zich thuis kunnen gaan voelen in de BSO. Ze raken bekend met het gebouw en de mensen, net als thuis. Ze weten de weg te vinden, ze ontmoeten kinderen van andere basisgroepen en andere pm-ers. Zo werken we aan een vertrouwde, uitnodigende omgeving voor het kind. Ten aanzien van de **sociale competentie** vergroten we de interactiemogelijkheden met andere kinderen. Kinderen krijgen meer ruimte en mogelijkheden om ook buiten de basisgroep relaties te leggen. Kinderen met dezelfde interesses kunnen samen spelen; vriendjes, broertjes en zusjes kunnen elkaar eenvoudiger vinden en opzoeken of juist vermijden als ze daar behoefte aan hebben. Voor de **emotionele veiligheid** is het van belang dat pedagogisch medewerkers toezien op zowel de fysieke veiligheid als het emotioneel welbevinden van het kind. Pedagogisch medewerkers van andere groepen worden op deze manier bekende en vertrouwde gezichten voor de kinderen. Als kinderen buiten de eigen groepsruimte gaan spelen zorgen we ervoor dat de pedagogisch medewerkers van de andere groep het kind kennen en dat het kind de pedagogisch medewerker kent/ leert kennen.

Vanuit de basisgroep kan een keuze gemaakt worden voor een open deur activiteit, in geval van bijvoorbeeld een workshop. Kinderen krijgen uitleg over de activiteit, waar die plaatsvindt en bij welke pm-er ze horen tijdens de activiteit. Kinderen die terug willen naar de eigen groep, melden bij de pm-er van de activiteit dat ze teruggaan naar de eigen groep. In het pedagogisch werkplan per locatie wordt deze werkwijze op maat beschreven.

Wanneer de kinderen in het kader van open deuren de basisgroep voor een activiteit verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het totaal aantal aanwezige kinderen op de locatie. (Zie paragraaf 13.1)

7. Voeding en bewegen

We weten allemaal dat gezonde voeding en lekker bewegen belangrijk zijn voor een gezond leven. Ze maken onderdeel uit van het dagprogramma op de BSO. Ouders en pedagogisch medewerkers spelen hier gezamenlijk een belangrijke rol in, net als de samenwerking en afstemming met de basisscholen. Een doorgaande lijn en een gezamenlijke visie op bijvoorbeeld trakteren is wel zo duidelijk voor ouders en kinderen. Zo vragen we ouder(s) om gezonde traktaties mee te nemen bij verjaardagen.

Goede voeding en lekker bewegen zijn essentieel voor de ontwikkeling en het welzijn van kinderen. Ons voedingsbeleid is gericht op gezond eten; suiker- en zoutarm, gevarieerd en vers. Naast (seizoens) fruit bieden we ook tussendoortjes aan als komkommer, paprika, tomaatjes en wortel. Er wordt geen limonade gedronken maar lekker water, lauwe thee of melk. De wijze waarop de maaltijden worden aangeboden, de voorbeeldfunctie van de pedagogisch medewerkers, het aanleren van tafelmanieren en het sociale aspect van samen eten dragen bij aan de ontwikkeling van gezonde eetgewoontes van kinderen.

Bewegen is goed voor iedereen

Binnen het dagprogramma is veel ruimte voor bewegen, zoals dagelijks buitenspelen, sport en spel in de gymzaal, dansen. Alle vormen van beweging dragen spelenderwijs bij aan de verschillende ontwikkelingsgebieden van een kind. Als partner in opvoeding staan wij altijd open voor een gesprek met ouders over voeding en bewegen. Voor de medewerkers heeft AKROS een interne coach gezonde kinderopvang. Zij is een vraagbaak voor de gehele organisatie als het gaat om voeding en bewegen. In de specifieke locatiewerkplannen staat beschreven hoe het eten en bewegen in het dagprogramma er concreet uit ziet. Meer informatie over het voeding- en beweegbeleid is terug te vinden in ons **Voedingsbeleid 3.1.3.44**.

8. Avontuurlijk (buiten) spelen – risicovol spel

Aansluitend op bewegingsactiviteiten ziet AKROS uitdaging in de groeiende aandacht voor avontuurlijk (buiten-,) spel. Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen. Door het ervaren van aanvaardbare, risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, leren kinderen risico's inschatten en ontwikkelen zij cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet. Risicovol spelen ontwikkelt een positieve houding van 'ik kan het' en daarmee gaat een kind uitdagingen meer zien als iets om van te genieten dan om te vermijden. Dit vergroot onafhankelijkheid en zelfvertrouwen, wat belangrijk is voor hun doorzettingsvermogen als ze geconfronteerd worden met uitdagingen. Het leren omgaan met risico's heeft een positieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid van kinderen en op het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Kinderen staan sterker in hun schoenen en kunnen beter conflicten oplossen en emoties herkennen van speelmaatjes. Bewegingen die veel voorkomen bij risicovol spelen, zoals slingeren, klimmen, rollen, hangen en glijden, zijn niet alleen leuk voor kinderen, maar ook van essentieel belang voor hun motorische vaardigheden, balans, coördinatie, en lichaamsbewustzijn. Kinderen die dat doen zijn vaker handig, voelen zich prettig in hun eigen lichaam, hebben een goede balans en weinig bewegingsangst. Het is per locatie verschillend hoe er aandacht wordt gegeven aan risicovol spel.

9. Mediaopvoeding

Computergebruik, eigen mobiel telefoongebruik en social media

In deze tijd waarin iedereen de hele dag toegang heeft tot internet kan dit op de BSO niet achterblijven. Op de BSO zijn een aantal computers met internet aanwezig. De kinderen kunnen hier gebruik van maken om informatie op te zoeken en om spelletjes op de spelen. Op elke computer met internet is een internetfilter voor kinderen geïnstalleerd. Op deze manier kunnen kinderen alleen kindvriendelijke sites bezoeken. De pm'ers maken met de kinderen afspraken over de duur van het computergebruik. Het gebruik van smartphones voor kinderen evenals het privé mobiel gebruik van pm-ers is niet toegestaan. De smartphones blijven in de tas, zodat de kinderen deze niet kunnen verliezen en/of beschadigd kunnen worden. Alleen in uiterste nood (bij ziekenhuis opname of sterfgeval) mag de smartphone in handbereik blijven.

10. Oudercontacten

10.1 Samenwerken met ouders, wederzijdse betrokkenheid

Als kinderopvangorganisatie leveren wij een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling en opvoeding van kinderen. Als partner in de opvoeding staan wij voor respectvolle, open, gelijkwaardige en professionele communicatie met ouders. Een goede relatie opbouwen met ouders, de primaire opvoeders, en het vertrouwen krijgen is een voorwaarde om goed bij het kind aan te kunnen sluiten. Het welzijn van het kind staat hierbij centraal en het uitwisselen van informatie, het samenwerken en ook het praten over de opvoeding is daarbij van belang. Ouders willen hun kind met een gerust hart kunnen achterlaten bij de BSO.

Contactmomenten tussen ouders en pedagogisch medewerkers zijn:

- Voor plaatsing van het kind bij de BSO kan de ouder middels een rondleiding een indruk krijgen van de locatie, de groep en de pm-ers door een rondleiding aan te vragen. Dit is belangrijke eerste stap voor ouders om te zien of de locatie aan hun verwachtingen voldoet.
- Is een kind geplaatst, dan vindt het intakegesprek plaats. Wij zijn geïnteresseerd in het kind en de ouder en wat zij belangrijk vinden in de opvoeding. Hier houden we zoveel mogelijk rekening mee, mits dit past binnen onze werkwijze die rust op onze pedagogische visie. Pm-ers en ouders zoeken naar een balans tussen de opvoeding thuis en die op de BSO. Het intakegesprek met ouders is de plek om verwachtingen over en weer uit te wisselen, dit is belangrijk voor een goede start.
- Als het kind op de groep is gestart vindt dagelijks bij het ophalen de mondelinge overdracht plaats met de ouder bij voorkeur samen met het kind. Op schoolvrije dagen kunnen ook de brengmomenten worden benut. Deze overdracht is belangrijk om ouders informatie te geven over hun kind. Waar heeft het kind mee gespeeld, welke activiteiten zijn gedaan, wat was de beleving van het kind en waren er bijzonderheden. Het is ook een moment om op maat kort af te kunnen stemmen met de ouder.

- Na drie maanden kan er een evaluatie plaatsvinden met de ouder. De ouder vult vooraf een evaluatieformulier in, welke wordt besproken.
- Bij de BSO volgen we het welbevinden van kinderen. Daartoe vult de mentor/ pm-er minimaal één keer per jaar het ontwikkelingsformulier in per kind. Eén keer per jaar worden ouders uitgenodigd voor gesprek. Bij deze gesprekken is ook inbreng van het kind mogelijk, het kind mag aansluiten en zijn formulier invullen. Bij de BSO vinden oudergesprekken plaats alleen als dat gewenst is. Is er behoefte aan overleg dan is het altijd mogelijk om een gesprek aan te vragen vanuit de ouder of vanuit de pm-er.

10.2 Mentorschap en oudergesprekken

Bij plaatsing wordt aan ieder kind een mentor toegewezen. De mentor verzorgt ook de intake van een nieuw kind. De mentor is een vaste pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind en bij voorkeur diegene die het kind het meest ziet. De mentor heeft de verantwoordelijkheid om het kind te volgen in zijn welbevinden en ontwikkeling en is het eerste aanspreekpunt voor het kind, ouders/verzorgers en collega's. Alle pm-ers van de groep dragen zorg voor ieder kind, en de kinderen kunnen bij alle pm-ers terecht, maar wanneer het gaat om specifieke kwesties, zoals de kennismaking, het welbevinden en de ontwikkeling van het kind en oudergesprekken, dan is de mentor contactpersoon.

Individuele behoeftes van het kind

Door het volgen van de ontwikkeling van het kind kunnen pedagogisch medewerkers aansluiten op de individuele behoeftes van een kind. Tevens kan er door overleg met ouders worden afgestemd hoe aan wensen en behoeftes van het kind tegemoet kan worden gekomen. De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden worden gevolgd en indien nodig tijdig worden gesignaleerd.

De mentor volgt en registreert de ontwikkeling van het kind, tijdens de periode dat het kind de BSO bezoekt. Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere (zorg-) professionals met toestemming van de ouders. Bij langdurige afwezigheid van de mentor wordt er (meestal tijdelijk) een nieuwe mentor aangewezen. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht.

10.3 Oudercommissie

Ouderbetrokkenheid betekent veel voor onze kinderopvang. Inspraak en medezeggenschap van ouders zorgen ervoor dat AKROS de kwaliteit van de dienstverlening kan blijven waarborgen en ontwikkelen. Daarom spant AKROS zich in dat iedere locatie een eigen oudercommissie heeft. We streven naar een evenredige vertegenwoordiging van ouders uit de verschillende groepen. De oudercommissie dient als klankbord, adviseert en denkt mee over de gang van zaken op het dagverblijf op het gebied van kwaliteit, het pedagogisch plan, voedingsaangelegenheden, het wenbeleid, het beleid vier ogen/oren, het plan van aanpak bij de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid, de openingstijden, de klachtenregeling en de wijziging van de prijs. De Oudercommissies van AKROS zijn aangesloten bij de landelijke Klachtenkamer Oudercommissie Kinderopvang.

11. Kinderen die opvallen en zorg

11.1 Kinderen die opvallen

Soms maken we ons zorgen om een kind. Het kan zijn dat we signalen opvangen door het gedrag van een kind of door een opvallende ontwikkeling zoals bijvoorbeeld een afwijkende motorische- of spraaktaalontwikkeling of door omstandigheden bijvoorbeeld in de thuisituatie waardoor kinderen extra zorg nodig hebben.

Kinderen die opvallen hebben lang niet altijd een ontwikkeling- of gedragsstoornis. Opvallend gedrag kan te maken hebben met allerlei zaken zoals ziekte, de geboorte van een broertje of zusje of een groeispurt. Daarnaast speelt ook de duur van het gedrag mee: is het een fase of laat het kind het gedrag al een langere periode zien. De pm-er/ mentor heeft een belangrijke taak bij het signaleren van opvallend gedrag en/of problemen bij kinderen en handelt volgens het zorgplan.

De volgende stappen worden ondernomen bij het signaleren van afwijkend of opvallend gedrag:

- De mentor deelt de zorg met collega 's, leidinggevende en/of coach. De mentor neemt contact met de ouders op om van gedachten te wisselen over de zorg die we hebben betreffende het

kind. Zij beschrijft wat zij heeft opgemerkt bij het kind aan hand van de observaties. Zo nodig kan de leidinggevende, coach of zorgcoördinator bij het gesprek aanwezig zijn. Er is ruimte voor ouders om aanvullende informatie over hun kind te geven en om te toetsen of zij de waarneming van de pm-er(s) herkennen en delen.

- In samenspraak met de ouder(s) kan een stappenplan/plan van aanpak worden opgesteld.
- In overleg met ouders kan er worden doorverwezen naar een passende instantie voor verdere ondersteuning of deskundige hulp thuis of juist voor hulp op de groep.
- Voor het uitwisselen van informatie met instanties geven ouders vooraf schriftelijk toestemming middels het **formulier “toestemming informatie uitwisselen”**. Dit formulier wordt verstrekt door de instantie waar ondersteuning of advies aan wordt gevraagd,

11.2 De wijze waarop pm-ers worden ondersteund en toegerust

Bij twijfel of zorgen kan de pm-er zowel intern als extern om advies vragen. De eerste stap is de zorg te delen met de teamleider en/of de pedagogisch coach. De pedagogisch coach adviseert en ondersteunt de pm-er in het werken op de groep. Daarnaast werken wij nauw samen met:

Extern

- AKROS Kinderopvang werkt samen met het Ouder- en Kindteam West (OKT). De ouder- kind adviseur kan om advies en ondersteuning gevraagd worden. Binnen het OKT zijn diverse disciplines aanwezig. De ouder- kind adviseur kan een beroep doen op hun deskundigheid.
- OKIDO-1 (ook wel Alert4You genoemd) is voor hulp aan kinderen t/m 7 jaar. Het is een samenwerkingsproject tussen jeugdzorg en de kinderopvang, die kortdurende coaching en advies aan de pedagogisch medewerker biedt. Een ervaren orthopedagogisch medewerker van het MOC 't Kabouterhuis komt langs bij de BSO om pm-ers extra te ondersteunen. Indien nodig kijken zij laagdrempelig en gelijkwaardig mee met de pm-ers in de kinderopvang, bij kinderen die opvallen in de groep en als er zorgvragen zijn.

11.3 Training

De pedagogisch medewerkers hebben een training gevolgd op het gebied van observeren en signaleren. Naast de cursus 'Kinderen die opvallen', worden zij jaarlijks bijgeschoold in de 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'. Middels permanente educatie en bij het teamoverleg besteden we ieder jaar aandacht aan bijscholing op deze onderwerpen.

Uit: Zorgplan BSO – ISO document 3.1.5.4

12. Vertrouwde gezichten - Wie werken er op de groep?

12.1 Pedagogisch medewerker

Pm-ers vormen de basis voor kwalitatief goede en stabiele opvang. Ons team pm-ers zijn op vaste dagen aanwezig, zodat de kinderen iedere dag vertrouwde gezichten zien. De pedagogisch medewerkers zijn bevoegd conform de CAO Kinderopvang (niveau PW 3/PW 4). Wij werken daarnaast met pm-ers die een sportachtergrond hebben. Alle pm-ers bezitten een certificaat Eerste Hulp Aan Kinderen (EHAK). Dagelijks is er minimaal één pm-er met het certificaat bedrijfshulpverlening (BHV) in het gebouw aanwezig is. Voor het werven, selecteren en screenen van de medewerkers bij AKROS Kinderopvang zijn eenduidige afspraken gemaakt die worden uitgevoerd. Bij afwezigheid van een pm-er door ziekte of verlof worden zoveel mogelijk vaste invalkrachten ingezet. Zij springen vaker in op de locatie en zijn daarmee bekende gezichten voor de kinderen. Desalniettemin kan het voorkomen dat een oproepkracht of uitzendkracht wordt ingezet. Zij staat altijd naast een vaste medewerker.

12.2 Pedagogisch coach

De pedagogisch coach is aangesteld om samen met de pm-ers en leidinggevende te werken aan een duurzame kwaliteit en kwaliteitsverbetering in de kinderopvang door planmatig te werken. De pedagogisch coach fungeert als spil tussen het pedagogisch beleid en de uitvoering hiervan. Per fulltime formatieplaats wordt minimaal 10 uur coaching per jaar berekend en 50 uur op jaarbasis per locatie. Het coachen vindt plaats bij de dagelijkse werkzaamheden op de groep. Werkzaamheden zijn bijvoorbeeld werken aan het versterken van de pedagogische kwaliteit aan de hand van observaties, het voeren van coachgesprekken en het ontwikkelen en implementeren van beleid. Daarnaast kan een pedagogisch coach gevraagd worden om, naast de pedagogisch medewerker,

aanwezig te zijn bij een oudergesprek. De coach is HBO geschoold en heeft een IKK en VVE erkende coachopleiding of wordt hierin nog opgeleid.

12.3 Beroep opleidende stages (BOL en BBL)

AKROS Kinderopvang levert een bijdrage aan het opleiden van toekomstige pedagogisch medewerkers en is hiervoor door de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) erkend, het kenniscentrum voor leren in de praktijk in onze sector. Met de huidige arbeidskrachte binnen de kinderopvangsector is het van groot belang stagiaires goed op te leiden en te enthousiasmeren voor het vak van pedagogisch medewerker. Het betekent ook dat wij zorg dragen voor het behoud van goed personeel en goed opgeleide stagiaires, waar veel in wordt geïnvesteerd.

Wij bieden stageplaatsen voor stagiaires van de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) en de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) op MBO- niveau (PW3 en PW 4). Zij doen bij AKROS hun Beroepspraktijk Vorming (BPV) op.

BOL- Stagiaires gaan naar school en lopen daarnaast een aantal blokken stage. Zij staan in principe boventallig op de groep. De CAO kinderopvang en de wet kinderopvang bieden de mogelijkheid om 2^e en 3^e jaars stagiaires formatief in te zetten. AKROS zet deze stagiaires alleen in geval van een acuut tekort aan personeel in, bijvoorbeeld als er kort van tevoren geen inval beschikbaar is, in de schoolvakanties van de stage en na een positieve beoordeling van zowel leidinggevende als de opleiding.

Taken stagiaires, pm-ers in opleiding en de begeleiding

Een stagiaire is er om het vak van pedagogisch medewerker te leren onder begeleiding en verantwoordelijkheid van de pedagogisch medewerkers. De taken van een stagiaire zijn afhankelijk van het niveau, leerjaar en de capaciteiten van een stagiaire. Een stagiaire heeft voordat hij/zij bij AKROS komt stagelopen een sollicitatiegesprek waarin de stagiaire kan aangeven waarom hij/zij bij AKROS wil stagelopen. Daarnaast kijken we naar de enthousiasme en toewijding van de stagiaire voor het werken met kinderen. Een stagiair krijgt begeleiding van een gediplomeerde (pedagogisch) medewerker met minimaal 2 jaar werkervaring. Deze is minimaal in het bezit van een diploma op het niveau waarop de stagiair de opleiding volgt. Daarnaast heeft zij ervaring met c.q. kennis opgedaan over het begeleiden van stagiairs. Alle activiteiten die de stagiair binnen het kader van zijn stage onderneemt, vinden onder begeleiding plaats. De stagiair moet kunnen deelnemen aan het werk dat voorhanden is en kenmerkend is voor het beroep waarop de stagiair zich oriënteert of waarvoor zij wordt opgeleid. De stagiair is verantwoordelijk voor het eigen handelen. De stagebegeleider wordt ondersteund door het team waarin de stagiair werkt. Teamleden ondersteunen bij het leerproces en koppelen zaken terug aan de stagebegeleider.

BBL- Stagiaires hebben een werk- leerovereenkomst bij ons. Ze werken een aantal dagen op de groep en gaan één dag in de week naar school. BBL stagiaires kunnen na drie tot zes maanden formatief ingezet worden op de groepen, naast vertrouwde vaste gezichten. Zij kunnen alleen formatief worden ingezet als zij bepaalde competenties hebben behaald en een positieve beoordeling hebben. De formatieve inzet is oplopend van 0 naar 100%. Dit houdt in dat de stagiair in eerste instantie maar een paar uurtjes mag worden ingezet als pedagogisch medewerker en tegen het einde van de opleiding meerdere dagen/uren. Zij worden op de groep begeleidt door een werkbegeleider, dit is een ervaren pm-er van de groep en voldoet aan dezelfde eisen als de stagebegeleider, zoals beschreven bij de BOL stagiair. Overkoepelend heeft AKROS een **praktijkopleider** in dienst. Zij zorgt voor een goed leerklimaat op de locaties.

Als de BOL-, of BBL stagiair formatief wordt ingezet heeft zij dezelfde taken en verantwoordelijkheden als een pedagogisch medewerker. Aan de inzet van BBL- of BOL stagiaires zijn strikte voorwaarden verbonden, zowel vanuit de Wet Kinderopvang als conform de CAO. Deze zijn vastgelegd in ons stagebeleid en ligt ter inzage op locatie.

Uit: Stagebeleid – ISO document 4.2.1.10

12.4 Betrouwbaarheid medewerkers AKROS Kinderopvang

In het kader van de betrouwbaarheid hebben alle medewerkers van AKROS Kinderopvang een Verklaring omtrent het gedrag (VOG) en staan geregistreerd in het Personenregister Kinderopvang.

Het spreekt voor zich dat wanneer iemand geen VOG kan overhandigen, deze persoon niet aangesteld wordt. Medewerkers in de kinderopvang worden continu gescreend: als een medewerker een misdrijf begaat komt hiervan een melding bij de werkgever. In zo'n geval treft AKROS onmiddellijk maatregelen.

13. Een vertrouwde omgeving - Werken met basisgroepen

13.1 De omvang, samenstelling en leeftijdsopbouw van de basisgroepen en de BKR

Bij de BSO wordt gewerkt met basisgroepen. Een basisgroep kan bestaan uit kinderen van 4 – 13 jaar of een groep met de jongste kinderen van 4- 7 jaar of een groep met de oudste kinderen 7 – 13 jaar. De basisgroep zorgt ervoor dat kinderen weten met wie zij samen een groep vormen en wie de vaste pm-ers van de groep zijn. Het biedt kinderen de mogelijkheid om een band met elkaar op te bouwen. We streven naar een evenwichtige leeftijdsopbouw in de groep. De mogelijkheden hiertoe zijn afhankelijk van de kinderen die staan ingeschreven.

De Beroepskracht – Kind ratio (BKR) bij de BSO

AKROS hanteert bij de Buitenschoolse opvang de wettelijke kaders voor de basisgroepen zoals vastgelegd in de Wet Kinderopvang. Vanaf 1 januari 2019 is het vanuit de Wet Kinderopvang mogelijk om de volgende beroepskracht- kindratio (BKR) te hanteren:

- Voor kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 7 jaar is de BKR één pm-er op 10 kinderen
- Voor verticale groepen van 4 tot en met 13 jaar geldt een BKR van één pm-er op 11 kinderen, mits er niet meer dan 9 kinderen tussen de 4 en 7 jaar zijn.
- Voor kinderen in de leeftijd van 7 tot 13 jaar geldt één pm-er op 12 kinderen.

AKROS heeft er voor gekozen om de oude BKR van 1 pm-er op 10 kinderen te handhaven. Indien noodzakelijk hanteren wij als uitzondering de nieuwe BKR 1: 11, bijvoorbeeld in geval van personeelskrapte als er geen invalkracht beschikbaar is. Voor het berekenen van de juiste BKR gebruiken wij het landelijke rekentool van de rijksoverheid: www.1ratio.nl

13.2 Afwijken van de Beroepskracht - Kind- Ratio (BKR)

13.2.1 Half uursregeling

Op de BSO mogen er voor- en na schooltijd en op vrije middagen maximaal een half uur per dag minder pm-ers worden ingezet. Minimaal de helft van de benodigde pm-ers moet worden ingezet. Dit wordt de half uursregeling genoemd.

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen tijdens de opvangtijd op de BSO zoveel mogelijk gebruik kunnen maken van clubjes, sportactiviteiten en andere naschoolse activiteiten en komen ouders daarin tegemoet. Waar mogelijk bieden wij als extra service aan dat de pm-ers de kinderen halen en brengen naar deze activiteiten. Cyclisch start er een nieuwe cyclus NSA activiteiten. De start- en eindtijd van deze activiteit wisselt per activiteit, per dag, per kind. Hierdoor wijzigt ook de halfuursregeling en moet er opnieuw een adviesaanvraag worden ingediend bij de oudercommissie.. De oudercommissies ontvangt een aanhangsel op het pedagogisch beleid waar zij advies op geven. Voor ouders komt iedere nieuwe cyclus dit pedagogisch aanhangsel op het whiteboard van de locatie te hangen wanneer wij afwijken en op welke dagen. Waar nodig worden er vrijwilligers en stagiaires ingezet om de kinderen van- en naar clubjes te brengen.

13.2.2 Drie-uursregeling op roostervrije dagen en in schoolvakanties AKROS BSO

Bij minimaal tien uur aaneengesloten opvang, kan worden afgeweken van de BKR, gedurende maximaal 3 uur per dag, de drie- uursregeling. Deze uren hoeven niet aaneengesloten te zijn. Er kunnen tijdens die uren minder pm-ers worden ingezet. Voorwaarde is dat minimaal de helft van het op grond van de BKR vereiste aantal pm-ers wordt ingezet.

In de schoolvakanties wijken we op de BSO af van 8.30 tot 10.00 uur en van 16.30 tot 18.00 uur. Indien nodig wordt er een extra halve dienst ingezet.

13.3 Een kind op twee basisgroepen

In ons plaatsingsbeleid bieden wij ouders de mogelijkheid, om hun kind op tijdelijke basis niet in één, maar twee basisgroepen op te vangen. Dit komt een enkele keer voor, wanneer er niet op alle

gewenste dagen plaats is in dezelfde basisgroep. Ouders geven hier schriftelijk toestemming voor middels de plaatsingsovereenkomst. Zodra de gewenste dag vrijkomt op de eerste basisgroep, wordt het kind geplaatst op die vrijgekomen dag. Uitgangspunt is dat het kind het naar zijn zin heeft in deze situatie, ook al zit hij in twee basisgroepen.

13.4 Samenvoegen van basisgroepen op de eigen locatie

AKROS zorgt er altijd voor dat er vanuit emotionele veiligheid voor kinderen gehandeld wordt. Bij wet is vastgelegd dat een kind in één basisgroep mag worden opgevangen met bijbehorende vaste pm-ers. In sommige situaties is het nodig om hier een uitzondering op te maken, bijvoorbeeld:

- In vakanties of op de zogenaamde 'daldagen' kunnen twee of meer basisgroepen structureel samengevoegd worden. De woensdag en/ of vrijdag kan een daldag zijn, maar het kan ook een maandag zijn. In de pedagogische werkplannen per locatie staat dit, indien van toepassing, verder uitgewerkt.

De pedagogisch toegevoegde waarde om samen te voegen geeft ruimte aan het uitgangspunt dat kinderen altijd genoeg leeftijd-/speelgenoten hebben om mee te spelen. Samen spelen is immers vaak leuker dan alleen. Bij het samenvoegen van groepen wordt altijd gekeken naar deze toegevoegde pedagogische waarde. Het samenvoegen kan ook vanuit veiligheidsoverweging zijn of vanuit bedrijfsmatige overwegingen, zoals aan het begin en/of aan het einde van de dag wanneer er minder kinderen aanwezig zijn.

13.5 Locatie-overstijgend opvangen

Met ingang van 1 januari 2020 is locatie-overstijgend opvangen van kinderen op de BSO mogelijk, mits in een contract tussen ouder en houder is opgenomen in welke situatie en/ of wanneer het kind waar wordt opgevangen. Onder locatie- overstijgend opvangen wordt verstaan dat kinderen op een andere geregistreerde locatie van dezelfde houder worden opgevangen, dan waar zij normaal gesproken worden opgevangen. Vooral locaties voor de BSO maken hier in schoolvakanties, op schoolvrije dagen en daldagen gebruik van. Daldagen zijn de dagen waarop er structureel minder kinderen aanwezig zijn. Dit is over het algemeen op de woensdag en vrijdag, maar dit kan per locatie verschillen. Op welke dagen er locatie-overstijgend wordt opgevangen staat beschreven in het pedagogisch werkplan van de locatie.

13.6 Incidentele opvang in een andere basisgroep

Wanneer een ouder extra opvang nodig heeft en er is geen plek op de eigen groep dan kan het kind incidenteel een dag op een andere groep worden opgevangen. De ouder geeft hier altijd schriftelijk toestemming voor middels een formulier opvang in een andere basisgroep.

Onderstaande documenten zijn genoemd in dit pedagogisch beleid van AKROS en zijn inzichtelijk voor onze pm-ers. Ouders kunnen inzage krijgen in deze interne documenten via de leidinggevende van de vestiging van hun kind.

- **Voedingsbeleid 3.1.3.44**
Link:
- **Zorgplan BSO – ISO document 3.1.5.4**
Link:
- **Stagebeleid – ISO document 4.2.1.10**
Link:
- **Scholingsplan**

Op onze website www.AKROS-Amsterdam.nl bij Praktische Informatie A-Z, zijn diverse beleidstukken in te zien zoals de locatie specifieke pedagogische werkplannen en het beleid Veiligheid en Gezondheid.

Nawoord

Dit pedagogisch beleid geeft ons een kader voor het pedagogisch handelen op locatie. Daarmee is het niet af. Het is een doorgaand, dynamisch proces. AKROS en de Kinderopvang blijven zich verder ontwikkelen.

Nieuwe wetgeving, verbreding van pedagogische kennis al dan niet uit wetenschappelijk onderzoek, nieuwe deskundigheid en vakkennis vanuit scholing en vakliteratuur, maar ook door interactie met de kinderen, onze oudercontacten, vanuit de samenwerking met scholen en de deskundigheid van onze medewerkers vormen de ingrediënten voor aanvulling voor toekomstig beleid.